

Sygn. akt I CZ 14/18

POSTANOWIENIE

Dnia 9 lutego 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Józef Frąckowiak

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z powództwa H.J.

przeciwko „L.” sp. z o.o. w W. i T.U.

i R. „A.” S.A. w W.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 9 lutego 2018 r.,

zażalenia powódki na wyrok Sądu Okręgowego w W.

z dnia 11 października 2017 r., sygn. akt V Ca.../17,

**oddala zażalenie, pozostawiając rozstrzygnięcie o kosztach
postępowania zażaleniowego w orzeczeniu kończącym
postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w W. uchylił wyrok Sądu Rejonowego w W. z dnia 4 listopada 2016 r. w całości i przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

W motywach rozstrzygnięcia wskazał, że Sąd Rejonowy nie przeprowadził całościowej analizy żądań pozwu w zakresie ustalenia z jakiego zdarzenia powódka wywodziła swoją szkodę, a w konsekwencji nie odniósł się merytorycznie do wszystkich zarzutów pozwanego, w szczególności tych, które zmierzały do wykazania braku związku przyczynowego pomiędzy wskazaną przez powódkę szkodą a tym zdarzeniem. Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że stosownie do twierdzeń strony powodowej i wyznaczonej w ten sposób podstawy faktycznej żądania konieczne było ustalenie przez Sąd pierwszej instancji, czy zgłaszane przez powódkę skutki zdarzenia, prowadzące w konsekwencji do operacji barku, pozostają w adekwatnym związku przyczynowym z upadkiem powódki w dniu 28 grudnia 2011 r. lub wynikają z niewłaściwego postępowania lekarzy świadczących usługi w „L.” sp. z o.o. Ustalenia w tym przedmiocie - jak zaznaczył Sąd Okręgowy - mają przy tym charakter wiadomości specjalnych i wymagają zastosowania odpowiednich środków dowodowych, tj. opinii biegłego. Dopiero przy zastosowaniu tego środka dowodowego możliwe będzie powiązanie dolegliwości zdrowotnych wskazywanych przez powódkę z jej upadkiem w dniu 28 grudnia 2011 r., ewentualnie z „błędnymi” działaniami lekarzy podczas leczenia powódki w placówkach „L.” sp. z o.o.

Powyższe, w ocenie Sądu Okręgowego, uzasadniało uznanie, że Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy, a tym samym zachodzą podstawy do uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania na podstawie art. 386 § 4 k.p.c.

W zażaleniu od wyroku Sądu Okręgowego, wniesionym do Sądu Najwyższego na podstawie art. 394¹ § 1¹ k.p.c., powódka zarzuciła naruszenie art. 386 § 1 k.p.c. Podniosła, że Sąd drugiej instancji bezpodstawnie dokonał

rozszerzenia podstawy faktycznej żądania, gdyż w sprawie powódka konsekwentnie wskazała, iż „źródła” odpowiedzialności odszkodowawczej upatruje w jej upadku w dniu 28 grudnia 2011 r. w placówce „L.” sp. z o.o. przy ul. S.[...] w W., który wynikał z niewłaściwego administrowania placówką.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przewidziane w art. 394¹ § 1¹ k.p.c. zażalenie służy kontroli prawidłowości wyboru przez Sąd drugiej instancji rozstrzygnięcia, uchylającego zaskarżone orzeczenie sądu pierwszej instancji i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania. Dokonywana przez Sąd Najwyższy w postępowaniu zażaleniowym kontrola ma charakter formalny, skupiający się na ocenie wystąpienia przesłanek wydania tego rozstrzygnięcia. Jeżeli orzeczenie sądu pierwszej instancji zostało uchylone z powodu nierozpoznania przez ten sąd istoty sprawy, zadaniem Sądu Najwyższego w postępowaniu zażaleniowym jest zbadanie, czy sąd drugiej instancji prawidłowo pojmował tę przyczynę uzasadniającą wydanie orzeczenia kasatoryjnego i czy jego merytoryczne stanowisko uprawniało do podjęcia takiego rozstrzygnięcia. Poza zakresem kontroli Sądu Najwyższego pozostaje natomiast prawidłowość stanowiska prawnego sądu drugiej instancji co do meritum.

Podstawę wydania przez Sąd Okręgowy orzeczenia kasatoryjnego stanowił art. 386 § 4 k.p.c. ze względu na stwierdzenie, iż nie doszło do rozpoznania istoty sprawy przez Sąd pierwszej instancji. Pojęcie nierozpoznania istoty sprawy powinno być interpretowane jako wadliwość rozstrzygnięcia, polegająca na wydaniu przez sąd pierwszej instancji orzeczenia, które nie odnosi się do tego, co było przedmiotem sprawy, bądź na zaniechaniu zbadania przez ten Sąd materialnej podstawy żądania albo oceny merytorycznych zarzutów strony przy bezpodstawnym przyjęciu, że istnieje przesłanka materialnoprawna lub procesowa unicestwiająca roszczenie (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 września 1998 r., II CKN 897/97, OSNC 1999, nr 1, poz. 22, z dnia 2 lipca 2015 r., V CZ 39/15, nie publ., wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 12 lutego 2002 r., I CKN 486/00, OSP 2003, nr 3, poz. 36 oraz z dnia 12 listopada 2007 r., I PK 140/07, OSNP 2009, nr 1-2, poz. 2). Wskazuje się, że przyczyna zaniechania zbadania istoty sprawy może tkwić zarówno w pasywności sądu, jak i w błędnym -

co pokaże dopiero kontrola odwoławcza - przyjęciu przesłanki niweczącej lub hamującej roszczenie, tj. prekluzja, przedawnienie, potrącenie, brak legitymacji, prawo zatrzymania itd. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 września 1998 r., II CKN 897/97, OSNC 1999, nr 1, poz. 22). W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że nierozpoznanie istoty sprawy zachodzi również w przypadku dokonania przez sąd pierwszej instancji oceny prawnej żądania bez ustalenia podstawy faktycznej, co wymagałoby poczynienia kluczowych ustaleń po raz pierwszy w instancji odwoławczej. W takiej sytuacji uzasadnione jest uchylenie orzeczenia ze względu na respektowanie uprawnień stron, wynikających z zasady dwuinstancyjności postępowania sądowego. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2017 r., IV CZ 130/16, nie publ.).

Przenosząc powyższe uwagi na kanwę rozpoznawanej sprawy wskazać należy, że Sąd Okręgowy prawidłowo przyjął, iż nie doszło do rozpoznania istoty sprawy przez Sąd pierwszej instancji. Wbrew bowiem twierdzeniom zawartym w zażaleniu, powódka w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji konsekwentnie podnosiła, że odpowiedzialność pozwanej Spółki upatruje nie tylko w upadku w dniu 28 grudnia 2011 r., ale również w niewłaściwym zdiagnozowaniu i leczeniu powódki przez lekarzy zatrudnionych przez pozwaną (vide m.in.: pozew z dnia 13 lipca 2015 r. - k. 8, 10-11, protokół z rozprawy z dnia 21 października 2016 r. przed Sądem Rejonowym w W. - k. 546-548 akt). Przy tak wytyczonej przez powódkę podstawie faktycznej dochodzonego żądania dla przypisania pozwanej odpowiedzialności odszkodowawczej koniecznym było m.in. stwierdzenie występowania związku przyczynowego pomiędzy szkodą poniesioną przez powódkę w odniesieniu do każdego ze zdarzeń przywołanych przez powódkę jako „źródło” szkody. Ponadto, zasadnie wyjaśniono w zaskarżonym wyroku, że poczynienie ustaleń w tym przedmiocie stanowi element wiedzy specjalnej, której uzyskanie przez sąd orzekający wymaga zastosowania szczególnego środka dowodowego jakim jest dowód z opinii biegłego (art. 278 § 1 k.p.c.). Tym samym stwierdzić należy, iż w sprawie zachodziły podstawy do wydania wyroku kasatoryjnego z powołaniem się na nierozpoznanie istoty sprawy (art. 386 § 4 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie jako bezzasadne i - stosownie do art. 108 § 1 zd. pierwsze w związku z art. 391 § 1, art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c. - pozostawił rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego Sądowi wydającemu orzeczenie kończące postępowanie w sprawie.

jw

a.ł